

Janko Kersnik: Jara gospoda

1. Zgodba z oznako družbenega okolja:

Zgodba se začne v krčmi, kjer so vsak večer zbrani vsi pomembni prebivalci Grobelj, kamor priroma novica, da prihaja nov sodnik Andrej Vrbanoj. Ta je bil sicer znanec iz mladosti tamkajšnjega adjunkta in notarja. Hitro se vname razprava o tem kakšen j novi sodnik in Pavel in Valentin povesta kar vesta o njemu.

Nazadnje ostaneta le še notar in adjunkt. V mislih se vrmeta 15 let nazaj in obudita spomin na čas ko sta se Pavel in Vrbanoj borila za isto dekle Julko, ki je sedaj učiteljica v sosednjem kraju.

Kmalu novi sodnik zasede svoje delovno mesto in tudi on se hitro vključi v družčino, ki se ob večerih zbira v Kračevi krčmi. Tam spozna domačo hčer, točajko Ančko. Mine nekaj mesecev in par naznani poroko. S to novico presenetita vaščane, še najbolj pa novica pretrese Pavla. Tega jezi, ker ga je Vrbanoj prehitel in zaprosil Ančko za roko, saj je bila všeč tudi njemu, pa ni sam storil ničesar.

Poročila sta se in živela mirno zakonsko življenje in tudi ostali vaščani so se počasi navajli na Ančko kot na gospo. Vse pa se je začelo zapletati potem, ko je Pavel Ančki razkril svoja čustva in sta kmalu začela s skrivno romanco. Sčasoma so za njuno skrivno zvezo vedeli že vsi vaščani, le Vrbanoj ni spregledal resnice. Oči mu je odprlo šele anonimno pismo, opravljenih sovaščank, ki je porušilo njegovo srečo. Vrbanoj je nato zapustil Ančko, ki je pristala v veliki bedi. Samska Ančka ni bila zanimiva več tudi za Pavla, tako je je pustil tudi ta.

Ančka nato postne klošarka, Pavel pa kasneje sodnik. Tako se čez nekaj let zadnjič srečata, ko ji Pavel sodi zaradi klateštva.

Družba je razslojena na dva sloja. Višji sloj, ki ga predstavljajo izobraženi uradniki in nižji kmečki sloj. Oba sloja sta med seboj ločena, razen kadar nima od stikov korist tudi višji sloj.

Poroka Vrbanoja in Ančke je bila torej nekakšna senzacija, saj sta se združili osebi iz različnih slojev. To je tudi delno krivo za Ančkin propad, saj je višji sloj nikoli ni povsem sprejel in je bila velikokrat predmet obrekovanj.

2. Značajska oznaka Ančke, Andreja in Pavla - kakšni so odnosi med njimi?

Ančka je bila preprosto kmečko dekle, zaposleno v krčmi svojega očeta. Ponudila se ji je priložnost za boljše življenje, zato se je poročila z Vrbanojem, vendar ga ni ljubila. S Pavlom se je spustila v razmerje, saj je do njga gojila določena čustva.

Andrej Vrbanoj se je z Ančko verjetno poročil zaradi klubovanja Pavlu in ne zaradi ljubezni do nje. Je naiven, saj edini ne opazi kaj se dogaja med njegovo ženo in Pavlom. Na koncu pa reagira odločno, saj Ančko takoj zapusti.

Pavel je glavna oseba v zgodbi. Zaradi stare zamere spelje Vrbanaju ženo. Pri njegovih dejanjih ga vodi predvsem ljubosumje. Ko Vrbanoj zapusti Ančko, ni zanimiva več tudi zanj. Torej je tudi on ljubil.

3. Krivda za Ančkin propad? Ideja

Glavna krivca za propad Ančke sta Pavel in Vrbanoj. Ančka je bila le igrača v njunih rokah, ko sta hotela dokazati drug drugemu kdo je boljši.

Sicer ni povsem nedolžna tudi Ančka sama, saj se je z Vrbanojem poročila le zaradi želje po lepšem življenju.